

**SYSSELMESTEREN
PÅ SVALBARD**

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår dato:
03.06.2022

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
22/01019-2

Deres dato:
03.03.2022

Høring - utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets (JD) brev av 3. mars 2022 vedrørende ovennevnte (JDs referanse: 22/1246 – MER).

På side 8 i høringsforslaget fremgår bl.a. følgende (vår kursivering):

«Utlendingsloven gjelder ikke for Svalbard. Utenlandske statsborgere som oppholder seg på Svalbard med oppholdsgrunnlag etter Svalbard-traktaten omfattes derfor heller ikke av forskriftsforslaget».

Slik Sysselmesteren forstår det siterte er hensikten å få frem at forslaget ikke er ment å omfatte utlendinger som bor på Svalbard. Disse har m.a.o. ikke rett på nasjonalt ID-kort som beskrevet i forslaget for øvrig. Den praktiske konsekvens av dette må derfor være at Sysselmesteren hverken kan eller skal utstede nasjonalt ID-kort til utenlandske statsborgere bosatt på Svalbard.

Som det fremgår har Sysselmesteren bl.a. myndighet til å utstede pass og nasjonalt ID-kort dersom vilkårene for det er oppfylt. Det er følgelig også avgjørende for oss å ha klarhet i hva vilkårene for slik utstedelse er. Et av vilkårene i den foreliggende sak er at den utenlandske statsborger *«har oppholdstillatelse eller har til hensikt å oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder med oppholdsrett etter utlendingsloven»*, jf. forslaget til § 2 A-1 bokstav a).

Sysselmesteren legger for det første til grunn at det med «i Norge» i denne sammenheng menes fastlands-Norge, jf. bl.a. utlendingsloven § 6 fjerde ledd. I forlengelsen av dette ser Sysselmesteren grunn til å stille spørsmål ved hva som skal gjelde for utlendinger som har en kortere eller lengre oppholdsrett på fastlandet, men som så flytter til Svalbard. Nevnes i denne sammenheng bør også det forhold at Sysselmesteren ved ulike anledninger mottar henvendelser fra utlendinger som ønsker et bevis på at de bor på Svalbard og/eller at de har en «tilknytning» til Svalbard/Norge. Sysselmesteren kan uansett ikke utstede noe bevis på slike forhold, og det er derfor også viktig at de regler som gis er så tydelige at de ikke skaper ubegrunnede forventninger hos publikum.

Når det gjelder utlendinger med oppholdsrett i Norge (fastlandet) og som flytter derfra og til Svalbard, kan dette være for et kortere tidsrom, men ofte også for varig bosetting her. Etter

folkeregisterlovgivningen vil disse normalt beholde sin folkeregistrerte adresse på fastlandet, jf. FOR-2017-07-14-1201 (folkeregisterforskriften) § 4-4-3.

Ved ev. søknader om nasjonalt ID-kort fra personer som nevnt (utlendinger bosatt på Svalbard) vil det etter vår forståelse være riktig å vurdere søknadene etter det som er sagt i tredje og fjerde avsnitt ovenfor om at personene ikke er omfattet av forslaget. De har følgelig heller ikke rett på det aktuelle ID-kortet. Samtidig kan sies at i hvert fall de personer som fremdeles har en gyldig oppholdsrett på fastlandet etter utlendingsloven oppfyller selve ordlyden i utkastet til § 2 A-1 bokstav a). Bokstavene b) og c) vil normalt ikke utgjøre et springende punkt slik Sysselmesteren ser det.

For å unngå tvil og diskusjoner bør bl.a. dette forholdet presiseres ved at det på egnet måte fremgår at Sysselmesteren hverken kan eller skal utstede nasjonalt ID-kort til utenlandske statsborgere bosatt på Svalbard. Siden selve grunnvilkåret for å kunne få tildelt slike kort både rettslig og faktisk er et reelt og lovlig opphold på fastlandet etter utlendingsloven, bør samtlige vurderinger av om vilkåret er oppfylt (og ev. utstedelse av ID-kortet) foretas av pass og ID-kortmyndighet på nettopp fastlandet. Det må i slike sammenhenger bl.a. avklares hvorvidt vedkommende reelt sett bor på fastlandet eller et annet sted. Og siden det er det siste, herunder lovligheten av dette som er det avgjørende, er ikke Sysselmesteren rette instans til å foreta vurderingene.

Via Sysselmesteren er bl.a. Justisdepartementets Polaravdeling gjort kjent med en beslektet problemstilling fra et annet felt; spørsmålet om hvorvidt botid *på Svalbard* skal telle med ved søknad om norsk statsborgerskap etter LOV-2005-06-10-51 (statsborgerloven). Vår forståelse av statsborgerloven er at det ikke har vært lovgivers intensjon, og at det også i statsborgerloven er botid på, og øvrig tilknytning til fastlandet, som er det avgjørende.

Det begge disse sakene viser er viktigheten av å ha en gjennomgående bevissthet til hva en i lovverket mener med uttalelser som for eksempel; «opphold i Norge» eller «botid i Norge» mv. Selv om Svalbard er en del Norge finnes det også begrunnede forskjeller i lovgivningen på noen felter sammenlignet med fastlandet, og hvor utlendingslovgivningen i vid forstand og skattelovgivningen er blant de fremste eksempler. Det er i seg selv ikke noe rart eller problematisk ved dette, men problemstillinger viser seg å oppstå dersom skillet ikke kommer tydelig nok frem i lovverket som helhet.

I det videre arbeidet med endring av FOR-2020-10-09-2012 (pass- og ID-kortforskriften) anbefaler derfor Sysselmesteren at Politiavdelingen også diskuterer temaet litt videre med Polaravdelingen.

Siden bl.a. statsborgerloven mv. nevnes i brevet her, er Arbeids- og inkluderingsdepartementet satt opp som kopimottaker.

Med hilsen

Sølvi Elvedahl
assisterende sysselmester

Henrik Rotneberg
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:
Arbeids- og inkluderingsdepartementet